

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ของคณะสงฆ์จีน ในจังหวัดเชียงราย

The Academic Administration of the Phrapariyatidhamma Schools
of the General Education Department of a group
of Chinese Monks in Chiangrai Province

นายศาสตรรินทร์ อุ่นอินตะ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านตู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานวิชาการ เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีน ในจังหวัดเชียงราย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการทั้งในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก
2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการพบว่าจำนวนผู้ตอบที่ระบุปัญหาด้านการบริหารการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีปัญหามากที่สุด
3. แนวทางในการบริหารงานวิชาการ คือ ควรมีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ปฏิบัติตามแผนที่กำหนด มีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ และนำผลที่พบมาปรับปรุง แก้ไข วางแผนพัฒนาการดำเนินงานต่อไป โดยทุกขั้นตอนความเน้นการมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนพระปริยัติธรรม, คณะสงฆ์จีน

Abstract

This research was conducted with the objective to study the conditions and the problems for guidelines on the academic administration of the Phrapariyatidhamma Schools of General Education Department of a group of Chinese Monks in Chiangrai Province. The population and the sample group used in this research were 26 people consisting of administrators, school boarders and teachers in the Phrapariyatidhamma Schools of General Education Department of a group of Chinese Monks in Chiangrai Province. The instruments used in this study consisted of general and in-depth questionnaires. The statistics used to analyze the data were the frequency, percentage, mean and standard deviation. The results were:

1. The conditions of the academic administration in both overall and individual aspects performed at a high level.
2. Problems of the academic administration were the number of respondents who identified the main problems of managing the development process of learning.
3. Guidelines on the academic administration should be a clear implementation plan, follow the plan schedules, regular supervision and use the results to improve, solve, plan and develop implementation and every step should focus on participation.

Keyword: The Academic Administration, Phrapariyatidhamma Schools, Chinese Monks

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกยุคปัจจุบัน โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน ซึ่งในการพัฒนาให้คนมีคุณภาพนั้น จะต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาเข้ามาช่วยในการพัฒนา และการพัฒนาจะต้องพัฒนาทุกคน โดยถือได้ว่าทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันทางการศึกษา ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่ได้บัญญัติไว้โดยมีความสำคัญว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พุทธศักราช 2458 ข้อ 2 กำหนดไว้ว่า ให้สถาบันพระพุทธศาสนามีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่พระภิกษุและสามเณรในโรงเรียน สำนักศาสนศึกษา และสำนักเรียน พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และให้คนผู้เรียนมีสิทธิในการเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นของบุคคลนั้น นอกจากนี้การศึกษาที่ได้รับจะต้องมีมาตรฐานและได้รับประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียนที่เป็นพระภิกษุสามเณร และข้อ 6 แห่งกฎกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้

ว่า ให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม มีคณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการสำนักศาสนศึกษา และคณะกรรมการสำนักเรียน ทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียน สำนักศาสนศึกษา และสำนักเรียน แล้วแต่กรณีให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการการศึกษาการศึกษาระดับประถมศึกษา แผนกสามัญศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

จากความสำคัญดังกล่าว สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องกำหนดนโยบายและวางแผนที่จะดำเนินการ จัดการศึกษาให้กับพระภิกษุสามเณรโดยทัดเทียมกันกับบุคคลทั่วไป ดังจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันบุคลากร ในสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการจัดการกระบวนการเรียนรู้สำหรับพระภิกษุสามเณร นักเรียนที่เรียน เพื่อรองรับนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามโรงเรียนปกติทั่วไป ไม่สามารถรับพระภิกษุสามเณรนักเรียนเข้าเรียนได้ เนื่องจากขัดกับข้อพระธรรมวินัยและกฎหมาย หลักสูตร กระบวนการที่ใช้ในการจัดการศึกษาและการประเมินผล (สุรินทร์ ยอดคำแปง, 2544 : 35) จึงจำเป็นที่จะต้องจัดให้เด็กได้เรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ซึ่งในประเทศไทยมีหน่วยงานที่จัดการศึกษาประเภทนี้ ได้แก่ กองพุทธศาสนศึกษา สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถของเด็กแต่ละคน ซึ่งมีหลักสำคัญในการจัดการศึกษา คือ เด็กจะต้องได้รับสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก รูปแบบการจัดการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และการทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียนแต่ละบุคคล (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542 : 3) ดังนั้น จะเห็นได้

ว่า ฝ่ายบริหารวิชาการในโรงเรียน เป็นงานหลักที่สำคัญที่สุด และถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ส่วนงานด้านอื่นๆ จะเป็นตัวช่วยเสริมสร้างและส่งผลให้งานวิชาการสำเร็จไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่กล่าวว่า การบริหารวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542 : 13-17) ดังนั้น คุณภาพและมาตรฐานของโรงเรียนจึงอยู่ที่งานด้านวิชาการ ซึ่งการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมของโรงเรียนเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล และมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งมีขอบข่ายงานประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 32) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่างานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด และเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างสูง เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการบริหารงานวิชาการและการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปัจจุบันการดำเนินงานด้านการบริหารวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและเป็นผลมาจากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จากการศึกษาข้อมูลสรุปผลการสังเคราะห์การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 และรอบที่ 3 พ.ศ. 2553-2558 ในภาพรวมทั้งประเทศพบว่า ผู้เรียนขาด

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรน้อย และขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และผู้เรียนยังมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติในการทำงานน้อย สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พ.ศ.2553 – 2562) พบว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาหลายๆ ประเด็น ไม่ว่าจะเป็นในด้านคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษา ในปัจจุบันที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคมในวงกว้าง ความไม่ชัดเจนในอัตลักษณ์ประสิทธิภาพของระบบการดำเนินการด้านการบริหารจัดการ และการจัดการศึกษาไม่มีทิศทางการพัฒนา และขาดความชัดเจนในการสร้างเอกภาพทางการบริหาร อีกทั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไม่มียุทธศาสตร์การพัฒนาที่เด่นชัดพอ ที่จะเป็แนวทางของการจัดการศึกษาในบริบทพื้นที่นั้นๆ เพื่อสร้างศาสนทายาท และดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชุมชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ แสดงถึงการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล และประเมินผลนักเรียนยังขาดประสิทธิภาพ และจากข้อมูลบทสรุปผู้บริหารการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียน ปี 2552-2558 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศ พบว่า มาตรฐาน ด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4, 5, 6 โรงเรียนมีผลการประเมินในระดับปรับปรุงและพอใช้ ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจรรย์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ตามศักยภาพน้อยและผู้เรียนมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (International Education Program : IEP) มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องต่ำ ซึ่งโรงเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานในระดับที่ดีขึ้น

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษากายนอกรอบที่ 2 พ.ศ.2553-2558 พบว่า โรงเรียนในสังกัดคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย จำนวน 1 แห่ง ได้แก่โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยามีผลการประเมินเช่นเดียวกันกับสถานศึกษาอื่นๆ ทั่วประเทศ คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4, 5, 6 โรงเรียนมีผลการประเมินในระดับปรับปรุงและพอใช้ ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจรรย์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง

มีวิสัยทัศน์ตามศักยภาพน้อยและผู้เรียนมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (International Education Promotions : IEP) มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องต่ำ จากสภาวะปัญหาที่พบ แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ซึ่งจะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงรายซึ่งมีเพียงแห่งเดียว คือ โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงราย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในปัจจุบัน มีสภาพการบริหารงานเป็นอย่างไร มีปัญหาใดบ้างและจะมีแนวทางพัฒนาอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต้นสังกัดใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของ คณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้เหมาะสมและสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ
2. ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงรายและผู้บริหารโรงเรียนสังกัด

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ บริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ประชากรที่ใช้แบบสอบถาม ได้แก่

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย

1.2 คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย

1.2 ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย

2. ประชากรที่ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่อง ได้กำหนดประเด็นของการศึกษาไว้ดังนี้ ขอบข่ายงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและสถาบันองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 32)

วิธีดำเนินการวิจัย

ที่	โรงเรียน	ประชากร		รวม	กลุ่มตัวอย่าง
		ผู้บริหาร	ครู		
1.	วัดหมื่นพุทธวิทยา	4	12	16	12
	รวมทั้งสิ้น	4	12	16	12

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนนิกาย ในจังหวัดเชียงราย

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง แนวทางการบริหารวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย ขึ้นมาเอง เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 12 ด้าน เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีน ในจังหวัดเชียงราย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดทำบันทึกเสนอถึงคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อออกหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงรายซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนจำนวน 66 ชุด ให้กับโรงเรียนเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงรายด้วยตนเอง และกำหนดวันรับคืนภายใน 7 วัน โดยไปรับแบบสอบถาม คืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 26 ชุด ซึ่งครบ 100 เปอร์เซ็นต์ มาตรวจสอบความสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูล

4. ผู้วิจัยจัดทำบันทึกเสนอถึงคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อออกหนังสือขออนุญาต สัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 5 ท่าน

5. ผู้วิจัยได้จัดส่งเอกสารรายงานผลการวิเคราะห์ สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีน ในจังหวัดเชียงรายที่ได้มาจากแบบสอบถาม เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย จำนวน 1 เล่ม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาก่อนไป สัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 7 วัน พร้อมด้วยหนังสือขออนุญาต

สัมภาษณ์ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

6. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์ และ ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง

7. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 ชุด มาสรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถาม เรื่อง การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีน ในจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบความ เรียง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีน ในจังหวัดเชียงรายเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับ (Rating Scales) วิเคราะห์ข้อมูลสถิติโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอผลการ วิเคราะห์ข้อมูล เป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะ แนวทางใน การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา ของคณะสงฆ์จีน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจง ความถี่ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบ ความเรียง

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง แนวทางการบริหาร งานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของ คณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยวิเคราะห์ ข้อมูลจากสรุป ผลการให้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาพิเศษ แล้วนำ เสนอข้อมูลเป็นตาราง

การพิจารณาขอบเขตค่านำหนักของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ได้จากแบบสอบถาม เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัด เชียงราย ในตอนที่ 2 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัด เชียงราย ใช้แปลความหมายของข้อมูล กำหนดเกณฑ์ในการ วิเคราะห์ ตามแนวคิดของ Best (ทวีศักดิ์ ตั้งอารีอรุณ, 2547 : 81; อ้างอิงจาก Best, 1993 : 247)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติงานใน ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนนิกายในจังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติในระดับมากและเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่า การบริหารงานด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาเป็นการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ถัดมาเป็นการบริหารงานด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การบริหารงานด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ แก่ชุมชน และการบริหารงานด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยการบริหารงานด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนนิกายในจังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลการวิจัย พบว่า เมื่อพิจารณาความถี่ของผู้ตอบในแต่ละด้านพบว่า จำนวนผู้ตอบที่ระบุปัญหาด้านการบริหารการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความถี่รวมมากที่สุด รองลงมาเป็นจำนวนผู้ตอบด้านการบริหารการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ถัดมาเป็นการบริหารการพัฒนาสื่อวัฒนธรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยมีผู้ตอบที่ระบุปัญหาด้านการบริหารพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความถี่น้อยที่สุด

3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนนิกายในจังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระ

ปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาพิเศษ ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับความต้องการพิเศษของนักเรียน มีการประชุมชี้แจงครูครูในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ และมีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยแยกเป็นช่วงชั้นแล้วนำผลที่พบมาปรับปรุง แก้ไขวางแผนพัฒนาต่อไป

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรมีการวางแผนการดำเนินงานโดยการกำหนดแนวทาง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนแต่ละบุคคลและมีความหลากหลาย มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP.) ให้นักเรียนครบทุกคนและจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ให้สอดคล้องกัน มีการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ และมีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนจากหลาย ๆ ฝ่าย โดยเน้นการมีส่วนร่วมและนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขวางแผนเพื่อพัฒนาต่อไป

ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ควรมีการวางแผนกำหนดรูปแบบการวัดผล ประเมินผล และมีการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับนักเรียน มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำเอกสารแนวทางการวัดผลประเมินผลของนักเรียน และมีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยประเมินทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีการนิเทศ ติดตาม การวัดผล ประเมินผลงานครูทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แล้วนำผลที่พบมาปรับปรุง แก้ไขและวางแผนพัฒนาต่อไป

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรมีการประชุมวางแผนเพื่อจัดระบบและกำหนดแนวทางในการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยเน้นให้ครูระบุแหล่งเรียนรู้ไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจนและมีการประเมินผล นิเทศ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แล้วนำผลที่พบมาปรับปรุง แก้ไข และวางแผนพัฒนาต่อไป

ด้านการพัฒนาสื่อวัฒนธรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรมีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำสื่อ วัฒนธรรม

เทคโนโลยีการศึกษา ส่งเสริมให้มีการประกวดสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับศักยภาพและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษนักเรียน มีการนิเทศ ติดตามการใช้สื่อในชั้นเรียนแล้วนำผลที่พบมาปรับปรุง แก้ไข และวางแผนพัฒนาต่อไป

ด้านการนิเทศการศึกษา ควรมีการประชุมวางแผน การดำเนินงาน กำหนดรูปแบบแนวทาง วิธีการนิเทศการเรียนการสอน โดยเน้นการมีส่วนร่วม มีการจัดทำตารางนิเทศแต่ละช่วงชั้น และมีการพัฒนาบุคลากรด้านการนิเทศการศึกษา มีการนิเทศติดตามทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการแล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุง แก้ไข และวางแผนพัฒนาต่อไป

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดแนวทางการพัฒนางานวิจัย มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ ทบทวนเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยครู โดยเน้นกระบวนการทางวิจัย และส่งเสริมให้ครูศึกษาวิจัยนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการนิเทศ ติดตามการจัดทำวิจัยของครูอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่พบมาปรับปรุง แก้ไข และวางแผนพัฒนาต่อไป

ด้านการแนะแนวการศึกษา ควรมีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดขั้นตอน ภาระงานแนะแนว โดยความร่วมมือ ร่วม และการพัฒนาครูด้านงานแนะแนว มีการให้บริการแนะแนวกับนักเรียนและผู้ปกครอง และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแนะแนวการศึกษาของโรงเรียน มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลที่พบมาปรับปรุง แก้ไข วางแผนพัฒนาต่อไป

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรมีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดงาน และกิจกรรมระบบประกันคุณภาพโรงเรียน มีการประชุมปฏิบัติการจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยความร่วมมือของคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด มีการนิเทศ ติดตามการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย โดยคณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษา และนำผลที่พบมาปรับปรุงแก้ไขวางแผนพัฒนาต่อไป

ด้านการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน ควรมีการประชุมวางแผนการดำเนินงานและกำหนดแผนส่งเสริมความรู้ด้านการศึกษาพิเศษแก่ชุมชน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม มีการประชาสัมพันธ์ความรู้ ทางการศึกษาพิเศษให้แก่ชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายและมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลจากการดำเนินงานมีการประเมินความพึงพอใจของประชาชน และตนเอง แล้วนำผลที่พบมาแก้ไข ปรับปรุง วางแผนพัฒนาต่อไป

ด้านการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ควรมีการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อกำหนดแนวทางการปรึกษาและองค์กรอื่น มีการสำรวจจำนวนสถานศึกษาต่างๆ ในเขตพื้นที่บริการ มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการแก่สถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ ในด้านการจัดการศึกษาพิเศษ มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินตนเอง ประเมินความพึงพอใจของเครือข่ายสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ แล้วนำผลที่พบมาปรับปรุง แก้ไข วางแผนพัฒนาต่อไป

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ควรมีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน มีการสำรวจข้อมูลและความต้องการในการรับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว และองค์กรในเขตบริการ และมีการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ มีการนิเทศติดตามการดำเนินงาน และมีการประเมินตนเอง ประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องแล้วนำผลที่พบมาปรับปรุงและวางแผนพัฒนาต่อไป

การอภิปรายผล

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนนิกายในจังหวัดเชียงราย ทั้งในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนนิกายในจังหวัดเชียงราย เห็นว่างานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน และเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของการจัดการศึกษาด้านผู้เรียน และการจัดการศึกษานั้นโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันแต่ละบุคคลทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และเพื่อสนองต่อนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดว่าจะต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยมีเป้าหมายให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพทางการศึกษาสูงขึ้นทุกระดับ และประเภทการศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนนิกายในจังหวัดเชียงรายมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 1) ที่กล่าวว่า ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา จะพิจารณาได้

จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากการงานวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร ของสถานศึกษา โดยอาจจะเกี่ยวข้องกับทั้งสองทางตรงหรือทางอ้อมก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของงานนั้นและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมชาย คำปลิว (2549 : 52) พบว่า บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า การบริหารงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP. มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนได้ให้ความสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนเป็นอย่างมาก เพื่อสนองต่อกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด เนื่องจากแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแผนที่ได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินความสามารถพื้นฐานด้านต่างๆ ของนักเรียนมีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อนำไปกำหนดเป้าหมายระยะยาว และกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีการวัดผลประเมินผลที่มีความเหมาะสมต่อความต้องการจำเป็นพิเศษ นอกจากนี้แผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลยังมีการกำหนดสื่อ พุทธศักราช 2551 ที่บัญญัติไว้ มาตรา 8 ให้สถาบันศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลโดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลพิการและต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง และสอดคล้องกับ เบญจา ชลธาร์นนท์ และศิริวิมล ใจงาม (2554 : 93) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP.) ซึ่งหมายถึง แผนที่กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลพิการแต่ละบุคคลตลอดจนสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรองจิตร์ เติงจะวงศ์ (2544 : 62) พบว่า โรงเรียนร่วมมีการดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาองค์กรอื่นพบว่า ในภาพรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้าน มีปฏิบัติน้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนนิกายในจังหวัดเชียงรายให้ความสำคัญและมีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นน้อย ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์จีนนิกายมีภาระงานมากและเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนอยู่ประจำ ครูจะต้องดูแลนักเรียนตลอด 24 ชั่วโมงทั้งในชั้นเรียนและหอพัก และอาจมีสาเหตุมาจากโรงเรียนมีเครือข่ายในด้านการจัดการศึกษาน้อย ไม่เหมือนโรงเรียนปกติทั่วไปในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีโรงเรียนตั้งอยู่หมู่บ้านละ 1 โรงเรียน เป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้มีเครือข่ายการจัดการศึกษามาก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้โรงเรียนมีการดำเนินงานประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นน้อย สอดคล้องกับ อารุง จันทวานิช (2546 : 20) ที่กล่าวว่า โรงเรียนที่สมบูรณ์แบบนั้นต้องเป็นโรงเรียนที่สามารถเป็นแบบอย่างการให้ความช่วยเหลือชุมชนและโรงเรียนอื่น และปัจจัยหลักแห่งการช่วยเหลือ คือ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่นในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ภาคเหนือตอนบน เมื่อพิจารณา ความถี่ของผู้ตอบในแต่ละด้าน พบว่า จำนวนผู้ตอบที่ระบุปัญหา ด้านการบริหารการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้มีความถี่รวมมากที่สุดเรื่อง ครูขาดทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากครูขาดความรู้ และประสบการณ์ ทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนนิกายเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่โรงเรียนก่อตั้งขึ้นไม่เกิน 20 ปี และบุคลากรก็รับโอนย้ายมาจากสังกัดอื่นๆ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในด้านการจัดการศึกษาพิเศษน้อย และโรงเรียนการศึกษา พิเศษยังรับครูที่ไม่จบทางสาขาวิชาการศึกษาพิเศษมาสอนในโรงเรียนมากกว่าครูที่จบด้านการศึกษาพิเศษ ทำให้ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้โรงเรียนการศึกษาพิเศษมีปัญหาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับกิตติมา ปรีดีติลล (2532:48) ที่กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการ ว่าครูควรเข้าใจจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของการ

สอนทุกวิชาที่รับผิดชอบ และสอดคล้องกับวิเชียร แดงสาย พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านบริหารจัดการคุณภาพผู้เรียนและการเรียนการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนการพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนิกาย ในจังหวัดเชียงราย จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาพิเศษ เสนอว่า การบริหารงานวิชาการทั้ง 12 ด้าน โรงเรียนควรมีการจัดประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมและโรงเรียนจะต้องมีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนด โดยมีการพัฒนาบุคลากรในส่วนนั้น ๆ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และโรงเรียนจะต้องมีปฏิทินการนิเทศติดตามที่ชัดเจน มีการนิเทศอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้รูปแบบกัลยาณมิตร พร้อมทั้งมีรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร และโรงเรียนควรนำผลหรือปัญหาที่พบจากการนิเทศติดตามมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยแล้วนำมาวางแผนพัฒนาการดำเนินงานต่อไปซึ่งการดำเนินงานจะต้องเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะว่า การบริหารงานที่มีคุณภาพจะต้องดำเนินงานให้ครบวงจร PDCA ซึ่งหมายความว่า จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน ดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนที่กำหนด มีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาตามผลที่พบจากการตรวจสอบ จะขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2539 : 14) ที่กล่าวว่า กระบวนการบริหารตามวงจรคุณภาพของเดมมิง มีการกิจหลักอยู่ 4 ขั้นตอน ซึ่งต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไปไม่สิ้นสุด เขียนไว้เป็นวงจรได้ว่า Plan-Do-Check-Action เรียกว่า วงจรเดมมิง (The Deming Cycle)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในกระบวนการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพครบวงจร จะทำให้นี้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้จะต้องปฏิบัติให้ครบตามวงจรคุณภาพ PDCA

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุนในการประสานความร่วมมือ การพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาองค์กรอื่นให้มากขึ้น และลดภาระงานที่ไม่เป็นของโรงเรียนบางงานให้น้อยลง หรือลดการดำเนินงานที่โรงเรียนมีการดำเนินงานมีคุณภาพได้มาตรฐานแล้วให้มีการดำเนินงานน้อยลง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม

3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบด้านนิเทศให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ให้มากยิ่งขึ้น ใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายและสร้างเครื่องมือการนิเทศให้มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญของคณะสงฆ์จีนิกายในจังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อหาแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ (Best Practices) ในการพัฒนางานวิชาการ

2. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญกับโรงเรียนการกุศลของวัดหรือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อนำมาปรับปรุงให้สอดคล้อง กับสภาพความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนให้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การกระจายอำนาจการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2539). การบริหารจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.
- กรองจิตร์ เตจ๊ะวงศ์. (2544). การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ทวีศักดิ์ ตั้งอารีอรุณ. (2547). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาพิเศษในภาคตะวันออก.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. ฉะเชิงเทรา.
- เบญจมา ชลธาร์ และ ศิริวิมล ใจงาม. (2544). การศึกษาแบบเรียนร่วม. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สมชาย คำปลิว. (2549). บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน **อำเภอราษีไศล
จังหวัดศรีสะเกษ.** (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา. ศรีสะเกษ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สุรินทร์ ยอดคำแปง. (2544). การศึกษาแบบเรียนร่วม. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- อำรุง จันทวานิช. (2546). รายงานการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: มปป.

